Bijlage 4: **Flore/SWOA**

Wat willen wij de raad meegeven?
Allereerst dank voor de uitnodiging dat we u iets mogen meegeven. Graag maken we daarvan gebruik.

Wat vinden wij dat er goed gaat in Arnhem
Wij zien dat dit college insteekt op kansengelijkheid, inclusie en bestaanszekerheid en daarbij ook oog heeft voor de oudere inwoners. Zo wordt er momenteel hard gewerkt aan een integraal ouderenbeleid, waarbij alle betrokken partners inclusief de inwoners zelf een bijdrage hebben kunnen leveren. Dat juichen wij van harte toe en willen hierover dan ook onze complimenten uitspreken. Wij voelen ons goed betrokken en waarderen de samenwerking met de ambtenaren op dit thema. Dat dit thema een belangrijk maatschappelijk vraagstuk is voor de komende decennia staat immers vast. De dubbele vergrijzing en de krapte op de arbeidsmarkt in de nabije toekomst aan zorgverleners als huisartsen, (wijk)verpleging, thuiszorgmedewerkers enerzijds en een vermindering van beschikbare mantelzorgers en vrijwilligers anderzijds geeft een grote urgentie om hierop in te steken*. Dat maakt dat een goed beleid, hoe we de ouder wordende inwoners zo lang mogelijk vitaal houden, en proactief inzetten op welzijn in eigen omgeving, van een nog groter belang. Hiermee kunnen we op middellange termijn de wijken en buurten leefbaarder, de levenskwaliteit van de oudere inwoners goed én de zorgkosten betaalbaarder houden. Wat uiteindelijk een opgave is van ons allen gezamenlijk.
*(cijfers beschikbaar via het regiobeeld Midden-Gelderland ook via CBS en SCP)

Wat mag niet ontbreken in de koers van de stad?
De maatschappelijke uitdaging die op ons afkomt liegt er ook voor de inwoners van Arnhem immers niet om. We worden met elkaar steeds ouder én er komen steeds meer ouderen bij, ook in Arnhem. Naast het integraal ouderenbeleid wat de gemeente Arnhem ontwikkelt zijn er ook oplossingsrichtingen geformuleerd in de regio vanuit het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond en Actief Leven voor Allen akkoord. Het is de bedoeling dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. De uitwerkingen als in het regioplan vragen om een transformatie, meer werken vanuit de wijken, normaliseren en inzetten op welzijn, preventie en gemeenschapszin, omzien naar elkaar. Dit past al goed in de visie van de gemeente Arnhem. En ook goed bij de manier van werken waar wij vanuit SWOA gericht op de oudere inwoners ons nu al voor inzetten en dat, dit jaar precies, al 55 jaar. Nu is de dubbele vergrijzing nog niet eens echt begonnen en SWOA ziet nu al een groeiende vraag, meer ouderen hebben een lichte ondersteuningsvraag. Bij de thuisadministratie afgelopen jaar van 159 naar 212 oudere Arnhemmers en bij begeleiding een stijging van 847 unieke casussen (inwoners) en nog eens 147 nieuwe deelnemers structureel bij groepsbegeleiding. Wat valt op:

- Ouderen die Olvarit-potjes als maaltijd eten vanwege de toenemende kosten van levensonderhoud, met als gevolg slechtere conditie en een neerwaartse gezondheid
- Ouderen die toch vaker ‘achter de geraniums zitten’ dan zij zelf wensen. De vraag om goede leun- en steun mogelijkheden, dichtbij in hun eigen buurt groeit.
- Ouderen die te maken hebben met een vorm van ouderenmishandeling, denk aan het misbruiken van de pinpas of verwaarlozing.

SWOA is een relatief kleine welzijnsorganisatie gericht op ouderen en werkt met veel vrijwilligers, de verhouding is 1 beroepskracht op 13 vrijwilligers. Bij SWOA werken nu in totaal 37 beroepskrachten en 485 vrijwillige medewerkers. (32 fte beroepskrachten dat is incl. administratie en management). We vragen u dan ook niet zozeer om meer geld voor meer professionals. We zien juist een meerwaarde van het samenwerken in de keten, de juiste zorg op de juiste plek en meer inzetten van inwoners en vrijwilligers. We hechten daarbij wel waarde aan het goed begeleiden, coachen en scholen van vrijwilligers. We regelen een VOG en hebben aandacht voor ontwikkeling en een luisterend oor. Vanuit onze visie dat zingeving en ertoe doen van groot belang is voor de mens en dat ook dit een bijdrage is om langer gezond en vitaal te blijven. Dat doen we niet alleen door inzet van vrijwilligers die al betrokken zijn bij SWOA maar juist ook door de inzet van vrijwillige buurtbewoners. Bijvoorbeeld door actieve (buurt)bewoners aan inwoners te koppelen in de voorzorgcirkels. De oplossing voor de toekomst zit hem voor een deel in omzien naar elkaar, sociale netwerken dichtbij en voorzorgcirkels

zijn naar ons idee een goed instrument om met het gedachtengoed van de ABCD-methode en Positieve Gezondheid hierop in te zetten. Om zodoende dichtbij huis sociale netwerken te creëren waarop mensen met lichte ondersteuningsvragen kunnen terugvallen op elkaar. Voor elkaar klaar staan in de wijk en buurt, een kop koffie, een praatje, boodschappen voor elkaar doen en een middag respijtzorg als vanzelf overnemen. Voor inwoners die nog vitaal zijn is preventief inzetten op vitaliteit, zingeving, kwaliteit van leven en participatie een investering in de toekomst. Wij zijn ervan overtuigd dat veerkracht in de wijken en buurten nodig is, om de dubbele vergrijzing met elkaar te kunnen dragen. Zodat de oudere inwoner langer autonoom met plezier en kwaliteit van leven autonoom in eigen omgeving langer thuis kan blijven wonen. In aanloop naar de komende jaren waarbij het aantal ouderen sterk stijgt is het van belang om juist nu hierop te investeren.
Kansengelijkheid is ook voor deze doelgroep belangrijk. Er is een samenhang tussen gezondheid (ook op latere leeftijd) en leefomstandigheden (economische gezondheidsverschillen). Er is ook een relatie tussen voeding, vitaliteit, goed in je vel zitten en het maken van zorgkosten, het leveren van een positieve bijdrage in je eigen buurt en het gevoel hebben ertoe te doen.

Wij adviseren u dus meer te investeren in gemeenschapszin en het versterken van buurten en wijken. Wij denken dat dit de komende jaren intensiever zal moeten worden toegepast. Het moet anders en het kan ook anders. Welzijnswerk zoals SWOA doet levert daar een grote bijdrage aan. Door het in een te laat stadium aanbieden van passende ondersteuning gericht op welzijn en activering, zullen zorgkosten juist toenemen. Er komen vaak complexe, langdurige en dus duurdere trajecten uit, die niet nodig waren geweest als er eerder preventief en passend aanbod was geweest. De sociale basis speelt hier een belangrijke rol, maar kan deze rol niet waarmaken als er wordt bezuinigd.

Als de gemeente 1 miljoen meer te besteden zou hebben?
Dan zouden wij adviseren om juist voor de inzet op vitaliteit en preventie voor de ouder wordende inwoner in te zetten. Als er een ambitieus integraal ouderenbeleid komt moeten daar ook de middelen voor zijn om dit te kunnen uitvoeren en implementeren. Om dat goed neer te zetten gaan de kosten voor de baten uit. En soms niet eens zo ver vooruit, want iedere inwoner die een jaar langer thuis woont ipv intramuraal levert de maatschappij een besparing op. Iedere inwoner die een positieve bijdrage kan leveren door zijn talent in te zetten voor een buur(t) bewoner, ervaart zingeving en dan snijdt het mes aan 2 kanten.
Dat proces goed faciliteren is ons vak: Welzijn pur sang. Dat doen we al 55 jaar in alle wijken en buurten in Arnhem. Ook beproefde werkwijzen als Welzijn op recept levert een aantoonbare meerwaarde op en hier zou nóg meer uit te halen zijn, als het nóg breder kan worden ingezet. Als naast huisartsen ook wijkverpleging dit kan inzetten bijvoorbeeld. Wij leveren daar vanzelfsprekend graag een bijdrage aan.

Als de gemeente moet bezuinigingen;
We begrijpen dat de komende jaren, voor gemeenten jaren worden van meer soberheid en bezuinigingen vanwege de financiële positie. Hierover zijn we al geïnformeerd. En eerlijk is eerlijk, onze doelgroep zullen we niet rellend op het 8 uurjournaal in beeld krijgen, zij misdragen zich niet in de stad na of tijdens voetbalwedstrijden. Zij zullen niet vanwege kansenongelijkheid of een slechte financiële positie overgaan tot criminele activiteiten. Als het niet goed gaat met deze doelgroep zijn zij onzichtbaar, verborgen leed, achter de voordeur. Zij zien soms dagen niemand. De vraag is dus, wat willen we in Arnhem? Graag vestig ik uw aandacht op deze groep ouder wordende en steeds kwetsbaardere inwoners. En hoe willen we inzetten op preventie? Dit wil ik u meegeven om extra aandacht voor te hebben.

We willen u daarom sterk adviseren niet nóg meer te bezuinigen op de sociale basis. Terwijl op de keper beschouwt dit afgelopen jaar al wel is gebeurd. Doordat de gemeente Arnhem de cao-stijging van onze sector onvoldoende heeft kunnen compenseren. Per 1 juli 2023 is de CAO in lijn gebracht met de CAO-stijgingen van het onderwijs, de verpleging en de gehandicapten-CAO. De gemeente Arnhem heeft aangegeven voor het jaar 2024 een accres toe te passen van 4,3%. Hiermee wordt niet alleen de cao-loonsverhoging niet adequaat gecompenseerd, maar ook de stijgende kosten worden hiermee onvoldoende gecompenseerd. Juist nu de verwachtingen van het sociaal werk hooggespannen zijn op maatschappelijke opgaven als preventie, participatie, samenlevingsopbouw en de toenemende vergrijzing. Voor dit jaar compenseren we de niet gecompenseerde verhoging door in

te teren op ons eigen vermogen. Dat kent uiteraard een grens en dit is iets wat we eenmalig kunnen doen. Voor 2025 zou dit betekenen dat we 3 fte minder kunnen inzetten om een gezonde bedrijfsvoering te houden. Momenteel heeft SWOA 37 beroepskrachten en meer dan 485 vrijwilligers. Minder inzet van 3 fte (ca 7 personen) zou concreet betekenen dat we in Arnhem 500 ouderen (individueel) minder kunnen ondersteunen, een tal van collectieve activiteiten in de wijken niet kunnen uitvoeren en zeker 91 vrijwilligers minder kunnen begeleiden. We zullen dan terugkomen bij uw wethouders met de vraag waarop zullen we dan minder inzetten? Op het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid onder ouderen? Op preventie en het voorkomen van zorg? Op het inzetten op sociaal makelen en het aanwakkeren van sociaal kapitaal van vrijwilligers en actieve buurtbewoners?

Iedere sector toont tegenwoordig wel aan wat 1 euro investering aan maatschappelijke waarde oplevert. In het sociaal werk is dat € 1,60[2]. SWOA zorgt voor participatie, gaat eenzaamheid onder ouderen tegen en vermindert de gang naar duurdere zorg.

Daarom vragen we u keuzes te maken met inachtneming van de menselijke maat en met perspectief op de nabije toekomst.

- Handelen vanuit het brede perspectief, domein- overstijgende opgave die ons allen treft
- Bepalen wie welke rol heeft in de samenleving (overheid, sociale partners, burgers, civil society en marktpartijen)
- Garanderen van een sociale ondergrens van bestaanszekerheid
- Investeren in civil society en gemeenschapszin, de dialoog met inwoners blijven aangaan
- Zorgen voor een goede kennisinfrastructuur, voor informatie en transparantie

1. https:-//www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/02/inflatie-3-8-procent-in-2023-exclusief-energie-6-5-procent

2. https://www.sociaalwerknederland.nl/actueel/nieuws/11857-campagne-toont-aan-dat-sociaal-werkt#:~:text=Sociaal%20werk%20geeft%20mensen%20weer,2022%20heeft%20Sociaal%20Werk%20werkt!

3. Investeren in vitale ouderen | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau (scp.nl)